

ЗА САМОСТІЙНІСТЬ,
ЗА СОБОРНІСТЬ,
ЗА ДЕМОКРАТІЮ

НАРОДНА ВОЛЯ

NARODNA WOLA — THE PEOPLE'S WILL

ОДИН ЗА
ВСІХ, ВСІ ЗА
ОДНОГО

РІК XXXI. Ч. 19. СКРЕНТОН, ПА., ВІВТОРОК, 18 ЛЮТОГО, 1941.

ЦІНА ТРИ ЦЕНТИ — PRICE THREE CENTS

SCRANTON, PA., TUESDAY, FEBRUARY 18, 1941. XXXI YEAR. No. 19.

НАПРУЖЕННЯ НА БАЛКАНИ ЗМЕНШУЄТЬСЯ ВНАСЛІДОК НІМЕЦЬКОГО ЗАПЕВНЕННЯ, ЩО АТАКУ ТЕПЕР НЕ БУДЕ

ЮГОСЛАВЯНСЬКИЙ УРЯД РАДИТЬ НАД ГІТЛЕРОВИМИ ПРОПОЗИЦІЯМИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ЗМІН

ГРЕКИ НАСТУПАЮТЬ В АЛБАНІЇ, БРИТАНЦІ ЗАНЯЛИ ІТАЛІЙСКУ ПРИСТАНЬ НАД ІНДІЙСЬКИМ ОКЕАНОМ

Як минулого тижня контролювані німцями джерела, головні з Будапешту, западаливо поширювали погослоски, що німецька інвазія в Болгарії є питанням найближчих кількох днів, так тепер почалося кероване теж німецькою рукою заспокоєння, що німці не думають виступати на Балкані, хіба що Британія їх спровокує. Як можна було підозрівати, аларм про німецький наступ на Балкан "за кілька днів" був потрібний самому Гітлерові для більшого дипломатичного натиску на балканські держави, зокрема на Болгарію, Югославію і Туреччину. Наскільки цей натиск приніс успіх, покаже недалека будучність.

Німецькі запевнення

Румунська преса, контролювана вповні німцями, приносить цим разом повідомлення з Берліна, що теперішній заступ у військових операціях проти Британії незабаром скінчиться, але що Балкан не буде витягнений у війну, хіба що Британія зробіть перший крок. Зокрема німецькі джерела кажуть, що збомбардування румунських нафтових джерел британськими літаками примусять Німеччину до негайного виступу на Балкані.

В Болгарії, як подають з Софії, прийшло до значного заспокоєння після останніх днів нервового напруження. В болгарських урядових колах падає переконання, що німецька інвазія що найменше відкладена на пізніше.

Що Гітлер пропонував Югославії

З Югославії подають, що після повороту югославянських міністрів з побачення з Гітлером відбуваються наради з регентом і членами кабінету про те, як поставитись до Гітлерових пропозицій.

Непотверджені поки що поголоски кажуть, що Гітлер запропонував Югославії перше всього деякі територіальні зміни. Югославія мала б відступити Болгарії свою частину Македонії, що належить до неї від світової війни. За цю уступку Гітлер обіцяє Югославії північну частину Албанії з містом Скутарі і грецьку пристань Салоніки (Солунь). Після такої територіальної зміни Гітлер гарантує цілість Югославії і не вимагає від неї нічого більше, крім нейтральності в разі випадку німецького походу через Балкан.

Населення й армія в Югославії проти "осі"

Ріжні обсерватори сумніваються сильно, чи югославянський уряд зможе прийняти ці німецькі пропозиції територіальних змін.

Навіть хоч би більшість кабінету була схильна це зробити, то ледви чи пристане на те опіку малолітнього коро-

ля, регент Павло, який, будучи то мав заявити, що він вважає своїм обов'язком зберегти територію Югославії в теперішньому стані і передати її в вересні королеві, який перебере тоді владу.

Більшість югославянського населення ставиться вороже до держав "осі". Таксамо неприхильний до спілки з "осою" провід югославянської армії.

Комітет "Вільної Румунії"

Після розриву дипломатичних зв'язків між Британією і Румунією британська амбасада з Букарешту виїхала до Туреччини. З Лондону виїхала тільки частина румунського представництва. Частина його, включно з послом, відмовилась вертатись до Румунії, заявляючи, що Румунії не можна більше вважати незалежною державою, та організувала в Лондоні комітет "Вільної Румунії", завдання якого є вести боротьбу за звільнення Румунії з-під німецької окупації.

Комітет каже, що крім численних прихильників у різних європейських країнах, він числить на підтримку 350 тисяч румунських імігрантів в Америці, що протинують теперішньому тоталітарному режимові і німецькій контролі в своїй батьківщині.

Грецька офензива в Албанії

Від половини минулого тижня греки почали широко закроєну офензиву в Албанії. Загальні повідомлення з кінця минулого тижня запевняють, що італійські укріплені позиції проломані на цілій довжині фронту, від озера Охрида, на півночі, до пристані Валона на півдні, та що італійці відступають. Однак терен, в якому відбуваються бої, знаходиться виключно у високих горах, так що бої мусять іти з одного верха на другий і тому не приносять великих територіальних змін.

Найбільші успіхи греки мають в околиці на північ від Клізури, тобто в центрі фронту. Грецька офензива має дві безпосередні цілі, а саме пристань Валона, на півдні, і важний вузол, Бераті, на півночі.

Бритиї зайняли пристань Кізімайю

Бритійська армія мала свій найбільший успіх за останні дні в італійській колонії Сомалі, в східній Африці. Тут вона пробилась до побережжя Індійського океану і заняла одну з двох пристаней цієї колонії, Кізімайю. Звідси армія просувається доброю прибережною дорогою на північ, до столиці Сомалі, Могадішію.

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО СОЮЗА

Згідно з постановами параграфів 211 і 212 статута У. Р. С. подає отсим до відома всім Відділам, відділовим урядникам і членам, що

ДЕСЯТА ГОЛОВНА КОНВЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО СОЮЗА

— збереться —

В ПОНЕДІЛОК, 19-ГО ТРАВНЯ 1941 РОКУ, В 9-Й ГОДИНІ РАНО В МІСТІ РОЧЕСТЕР, НЬО ЙОРК

Згідно з постановою параграфу 212-го статута пригадується членам і відділам У. Р. Союзу статутіві постанови про вибір делегатів та призначення статутіві і верифікаційної комісії. Ці постанови слідує:

Склад Конвенції

§ 213. Конвенція Українського Робітничого Союзу складається з правно вибраних делегатів відділів і членів Головної Ради цієї організації, які є конвенційними делегатами силою свого уряду.

Котрі відділи висилають делегатів

§ 214. Делегатів на конвенцію можуть вибрати і вислати ті відділи, що сповняли всі означені статутном обов'язки в організації, належали до Українського Робітничого Союзу не менше як шість місяців і в останній дні місяця лютого копненційного року мали не менше як по 35 повноправних членів.

Скільки делегатів від відділу

§ 215. Кожний відділ Українського Робітничого Союзу, який має не менше 35 членів, може вислати на конвенцію одного свого члена як делегата з правом одного голосу; відділ з 70 до 100 членами одного делегата з правом двох голосів; відділ з 100 до 200 членами двох делегатів, кожний з одним голосом; відділ з більше ніж 200 членами трьох делегатів, кожний з одним голосом.

Два або більше відділів, що мають по менше як 35 членів, можуть порозумітись і вислати спільного делегата, якщо вони вкупі мають не число членів, сповняли всі статутіві обов'язки в організації і належать до неї не менш як шість місяців.

Хто може бути конвенційним делегатом

§ 216. За делегата на конвенцію Українського Робітничого Союзу може бути вибраний і призначений кожний повноправний член цієї організації, що скінчив 21 рік життя, був членом в організації що найменше на протязі 18 місяців перед днем вибору, має в пій забезпечення на суму не меншу як 500 доларів, сповнив всі статутіві обов'язки в організації і відділі та вміє по українськи читати й писати.

Делегатом не може бути член, котрий в часі вибору або відкриття конвенції є головним урядником в іншій допоміжній організації, агентом асекраційного товариства або платним проповідником якоїсь віри або секти, або котрий виїс

Формулярі делегатських повноважень вишлеться при кінці цього місяця до тих відділів, які пришлють на час свої розмети, так що буде певно відомо, скільки в них є членів.

Звертається увагу всім відділам, щоб прислали свої розмети і належитості перед кінцем лютого, щоб пізніше не мали труднощів з Верифікаційною Комісією при затвердженні повноважень своїх делегатів.

Порядок нарад буде оголошений в органі У. Р. Союзу.

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО СОЮЗА

Мирослав Січинський,
голова У. Р. Союзу

Володимир Левицький,
заступник голови і управляючий редактор
Степан Корпан,
фінансовий секретар

до державного суду позов проти Українського Робітничого Союзу.

Вибір конвенційних делегатів

§ 217. На протязі місяця березня перед конвенцією кожний такий відділ повинен скликати спеціальні місячні збори для вибору конвенційного делегата чи делегатів. На таких зборах відділ вибирає делегата чи делегатів та заступника чи заступників більшості голосів і зараз після вибору передає їм делегатські повноваження підписані головою і секретарем відділу.

Передконвенційні друки і папери

§ 218. Виконавчий Комітет повинен відділам постачати в місяці лютий формулярі для делегатських повноважень.

Статутіві Комісія

§ 234. Статутіві Комісія з трьох членів призначає Виконавчий Комітет на місяць перед конвенцією зпоміж вибраних делегатів. Склад цієї комісії повинен оголошити не пізніше як дві неділі перед конвенцією.

Статутіві Комісія має зібратись один тиждень перед конвенцією в офіс організації, має переглянути і впорядкувати оголошені перед конвенцією проекти відділів як теж предложені на конвенції проекти делегатів щодо зміни та доповнення конституції і статута Українського Робітничого Союзу та разом з своїми пропозиціями передати їх під рішення конвенції.

Верифікаційна Комісія

§ 235. Верифікаційну Комісію з трьох членів призначає Виконавчий Комітет зпоміж вибраних на конвенцію делегатів з трьох різних стейтін. Склад цієї комісії повинен бути оголошений найменш дві неділі перед конвенцією.

Верифікаційна Комісія повинна одержати від Виконавчого Комітету дуплікати делегатських повноважень і зівхавшись на три дні перед конвенцією провітрити їх, розібрати справи заперечних виборів та як небуду неправильних повноважень і передати їх під рішення конвенції. Комісія та повинна також виготовити список призначення і затвердження делегатів для ужитку Вибірчої Комісії.

ГУВЕР ЗАПОВІДАЄ МАСОВИЙ ГОЛОД І ПОШЕСТИ В ЄВРОПІ

Бувший президент Герберт Гувер заповів у промові на допомоговому вічу в Шикаго масовий голод у захоплених війною краях Європи. Він казав, що вже тепер в Європі є більше недодживлюваних людей, як після останньої світової війни. Наслідком того, ще поки пічється справжнє голодування, сотні тисяч людей вичнуть наслідком хворіб, тому що їх організм виснажений і мало відпорний.

Покликуючись на свій досвід з минулої війни, Гувер пропонував, щоб Америка взяла на себе справу прохарчування голодуючих. Він радив організувати відділи польових кухонь для неможомого населення, які постачались би американським мясом і іншими харчами. Німеччина мала б святочно зобов'язатись, що не заціпатиме харчевих припасів, призначених для цивільного населення окупованих країв. Англія мала б погодитись на пропуск кораблів з тими припасами до Європи.

На підставі зібраних в Європі даних, комітет допомоги, на чолі якого стоїть Гувер, запропонував такий план:

1. Відживлювання треба почати на спробу в Бельгії, щоб переконатись, чи така допомога може бути подана без того, щоб з того хтонебудь мав мілітарну користь.
2. Поміч давали б тільки з польових кухонь, що будуть під зарядом комітету, так щоб окупанти не могли користатись з привезених харчів.
3. Зразу кормили б один мільйон дорослих і два мільйони дітей, на що треба би 50 тисяч тон харчів місячно; половина з того були б мучні страви, половина мясо, товщі і спеціальна пожива для дітей.
4. Німці мусіли б зобов'язатись не реквірувати місцевих харчів в околицях, де буде подаватись американська допомога.
5. Обидві сторони зобов'язались би пропускати кораблі з харчами.
6. Допомогою завідували б, окрім американців, представники нейтральних країв.

Після Бельгії допомогу поширили б на Голандію, окуповану Францію і Польщу. Не зважаючи на переконуючі аргументи Г. Гувера, нема великої надії, щоб Лондон і Берлін погодилися на такий спосіб допомоги.

МІНИ БІЛЯ ПРИСТАНИ СІНГАПУР

Англійська флотна команда на Далекому Сході проголосила, що біля пристані Сінгапур заложено міни на просторі 1.800 квадратних миль. Австралійський уряд вислав до Сінгапура і на Малайський півострів більшу кількість війська і літаків. Англіїці скріпили свої гарнізони на границі Сіаму до 20.000 людей.

Японія зажадала від уряду Голандської Індії права на урядження там своїх морських і летунських баз та концесій на нафту, олово, гуму й іншу сировину, яку вивозилося звідти до Сполучених Держав для задоволення потреб оборонної промисловости. Зате Японія обіцяє Голандській Індії гарантію незалежности. Голандці цьому, однак, не вірять. Скупчення великої кількості японських військ в південній частині Індонезії та в Сіамі, а флоти навоколо Гайнан, показує бажання Японії вдарити по Голандській Індії.

Заяв уряду Голандської Індії і англійської команди в Сінгапур виходить, що кожна спроба Японії поширити на-

ЯПОНЦІ ВИЇЗДЯТЬ З НЬО ЙОРКУ

Японський часопис "Асакі" повідомляє, що цими днями з Нью Йорку евакуовано 150 японців з дітьми, які там постійно жили. Все це родини урядовців японських банків та торговельних фірм. Деякі японські підприємства внаслідок "протияпонського господарського натиску" припинилися. За причину евакуації подають можливість німецької акції на весні, яка може довести до різних ускладнень на Далекому Сході.

ЛИТОВСЬКИЙ УРЯД ЗА КОРДОНОМ

Часописи повідомляють, що президент Литви, Сметонас, який утік від большевиків до Бразилії, збирається організувати в Сполучених Державах вільний литовський уряд, який має вести далі боротьбу за визволення Литви.

Совітський уряд збирається заявити протест проти чинности Сметонаса в Америці. сильно впливи буде стрінута збройним опором.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Повідомляється, що Головна Канцелярія вислала 12-го лютого 1941 нові грамоти членам, що перейшли з старого обезпечення до класи Е-85 на протязі місяця грудня 1940, на руки місцевих секретарів оцих відділів:

2, 5, 7, 10, 19, 20, 22, 24, 28, 31, 37, 40, 45, 48, 49, 56, 62, 64, 69, 72, 73, 74, 78, 86, 93, 100, 102, 103, 110, 115, 123, 124, 127, 135, 152, 163, 164, 177, 180, 183, 184, 189, 190, 192, 195, 196, 199, 205, 209, 212, 213, 221, 224, 228, 242, 244, 254, 256, 258, 265, 271, 272 і самостійним членам.

Всіх членів, що ще остають у старих родах обезпечення, проситься прислати апікації і старі грамоти як найскорше, щоб можна було закінчити перепис.

Теодор Миник, рек. секр. У.Р.С.

БУРЯ В ЕСПАНІЇ І ПОРТУГАЛІЇ

Незвичайно сильні вітри і бурі навістили Еспанію і Португалію. Пристань Сантандер в північній Еспанії цілком розвалена і на половину знищена вогнем. Біля Білабо вітер перевернув електричний потяг і скинув його в ріку. В катастрофі біля 30 осіб втратили життя, поверх сотні були важко ранені. В Португалії буря розбила кількадесят кораблів у різних пристанях.

АНГЛІЙСЬКІ ЛЕТЮЧКИ В ПОЛЬЩІ

Англійські літаки облетіли в останніх днях всі більші польські міста і скинули летючки, у яких заповідають швидко поразку Гітлера. В летючках закладається полярнік, щоб не

ВАТИКАНСЬКЕ СПРОС-ТОВАННЯ

Офіційний часопис Ватикану "Оссерваторе Романо" надрукував спростовання національних повідомлень, будучи то папа співчуває "новому порядку в Європі", що він є проти демократії, констатує поліпшення становища католиків у Німеччині і радить тісншу співпрацю Франції з Німеччиною. Ці відомості згадана газета називає "брехливи" і підтверджує, що в дійсности папа не раз осуджував війну, агресію та переслідування католиків.

вірили німецьким перехвалкам і щоб у відповідний час підняти повстання проти своїх окупантів.

ГРОШІ СССР БУДУТЬ ЗАМОРОЖЕНІ

З Вашингтону повідомляють, що як тільки буде прийнято закон про повну поміч Англії, президент видасть декрет про "замороження" фондів деяких країн, в першу чергу Англії, Німеччини, Італії, Японії та СССР. Капітали Чехословаччини, Польщі, Норвегії, Голандії, Бельгії й Франції давно вже під заборонаю, себто не можна їх вживати на виплати поза кордонами Сполучених Держав.

ВИЛКИ ПОІДЕ ДО ХІНИ?

З кол близьких до Вендела Вилкі поширилась чутка, що він незабаром поїде до Хіни, щоб там наочно переконатись про те, якої помочі Хіна потребує.

Народна Воля

NARODNA WOLA — THE PEOPLE'S WILL

Орган Українського Робітничого Союзу в Скрантон, Па. Виходить три рази на тиждень: у п'ятницю, четвер і суботу, за винятком державних амер. канських і українських свят.

Ukrainian paper published every Tuesday, Thursday and Saturday, except on National or Ukrainian holidays, by the Ukrainian Workingmen's Association, 524 Olive Street, Scranton, Pa.

Entered as second-class mail matter June 16, 1913, at the Post Office of Scranton, Pa., under the Act of March 3, 1879. Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, of the Act of October 3rd, 1917, authorized July 10th, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
В Сполучених Державах з виїмкою Скрантон, Па., на рік	\$3.00	In the United States (except Scranton, Pa.), per year	\$3.00
На пів року	\$1.50	Per 6 months	\$1.50
В Канаді, закордонні і в Скрантоні, Па., на рік	\$5.00	In Canada, foreign countries and in Scranton, Pa., per year	\$5.00
На пів року	\$3.00	Per 6 months	\$3.00
Ціна поодинокого числа 3 центи		Single copy 3 cents	
Телефон: 2-8897		Telephone: 2-8897	

NARODNA WOLA, 524 Olive Street, Scranton, Pa.

За оголошення редакції не відповідає

ДАЛЬША "БІЛА ВІЙНА"

Під час коли англійські панцирні дивізії рвуть далі африканську імперію Мусоліні, диктатори на обидвох півкулях почали чергове видання "війни нервів", чи, як дехто каже, "білої війни". Генерал Франко відвідав Мусоліні і маршала Петена, щоб викликати згодом про можливий напад Німеччини й Італії через Іспанію на Гібралтар. Югославський прем'єр і міністер закордонних справ були покликані до Берхтесгаден, щоб занепокоїти Грецію й Англію та викликати враження, що німецькі армії помахують на грецьку пристань Салонікі. Всілякі маневри німців і румунів вздовж Дунаю мають на меті застрашити Болгарію, а особливо Туреччину. Рухи японської флоти і заяви японських газет звертають увагу Англії та Америки на Далекий Схід і на Голандську Індію. Разом з тим балачки про німецький повітряний і морський напад на Англію, а навіть на далеку Ісландію і Канарійські Острови не втихають.

Дуже можливо, що держави осі поспробують розірвати кільце британської блокади в котромусь зі згаданих напрямків. Однак при ближчому розгляді кожної з вище названих можливостей можна з деякою певністю твердити, що бодай у кількох напрямках "війна нервів" останеться "білою війною" і не переміниться у справжні військові дії.

До таких можливостей належить напад на англійську твердиню Гібралтар на південному циліку Іспанії, яка панує над самотнім проходом з Атлантичного океану в Середземне море. Це незвичайно сильно укріплена величезна скала, до якої можна дістатись тільки вузькою шийкою з Іспанії. Для наступу через цю шийку треба би сконцентрувати величезну силу артилерії і механізованих частин, які мусіли б перейти з Німеччини чи Італії через Францію й цілу Іспанію.

Вже самий перевіз був би дуже утруднений, тому що іспанські залізниці, подібно як російські й американські, є значно ширші від нормальних європейських. Треба би або переробити сотні миль залізничного шляху або переладувувати всі транспортні на іспанські границі. Певно, що Англія не пригядатась би тому спокійно і виснажена горожанською війною Іспанія, з сотнями тисяч, коли не мільйонами, політичних в'язнів і з населенням, яке ненавидить генерала Франка й тих, хто поміг йому здобути владу, стала б знову побоевищем, на якому іспанський нарід готов поховати в першій мірі своїх теперішніх правителів. Це генерал Франко знає і певно що не дозволить німцям воювати на своїй території.

При деяких умовах японська метушня на Далекому Сході теж готова бути тільки — паперовою метушнею. Це залежатиме від того, яке становище займуть Сполучені Держави. Коли б вони рішили виступити енергійно і, наприклад, після більшої відділ своєї тихоокеанської флоти в околицю Філіппинських Островів, тоді японці цілком певно присіли б. Американська флота на Тихому океані більша за японську. На випадок війни її скріпили б англійські, австралійські і голандські кораблі. При такій комбінації навіть найбільш оптимістичні японські генерали не могли б сподіватись не то перемоги, але порятунку від розгрому, з мільйонною армією, що застрягла в непобідженій ще Хіні з тереном війни, віддаленим на 3,000 миль від Японії.

За те є більше виглядів на можливість якоїсь акції на Балканах. Коли югославські політики послухають намови Гітлера і рішати ділитись з ним Грецією й Албанією, та коли болгарський уряд остаточно піддасться німецькому натиску, тоді можливе просування німецьких армій на південь, аж до Егейського моря. Однак таке просування ніколи не зможе стати поважнішою загрозою, тому що на балканських бездоріжжях механізовані армії і їх постачання куди більше трудне, ніж на рівнинах Польщі чи на монетних шляхах Голандії, Бельгії або Франції. Показалося це наглядно в Албанії і ледви чи німці захочуть ризикувати більшими операціями на такому несприятливому терені. Що найвище, Болгарію займають невеликі німецькі гарнізони, щоб забезпечитись перед можливим ударом Англії, яка вже раз з того бою успішно атакувала, разом з французами, центральні держави в 1918 році.

Тому, здається, самотнім можливим побоевищем, на якому Гітлер буде старатись довести до вирішення війни, буде така сама Англія і морські шляхи, що ведуть до неї. На них Гітлер буде пробувати здобути перемогу, відрізуючи довіз харчів і матеріалів, та можливо пробувати висадки і масового бародвання літаками. Англії, предвиджуючи

це, розбивають день у день французькі, голандські і бельгійські пристані, з яких німецька експедиція могла б відплисти в сторону Англії, а також сховища субмарин і військових кораблів, що нападують англійські пароплави. Теперішню ж "війну нервів" треба, здається, вважати спробою відвернути англійську увагу від цієї останньої можливості, примусити її розділити свої сили, ослабити охорону англійських островів і так влегчити це головне зусилля німецького нацизму.

Не видно, щоб англійці давали себе обдурити. Кампанія проти останків італійської імперії ведеться майже виключно силами доміній і колоній. Сама Англія береже себе щораз то зростаючою морською й летунською флотою. І здається, що війна таки рішиться біля англійських берегів, хоч деколи військові галаси на інших фронтах і в далеких частинах світа бувають голосніші від того, що пишеться і говориться про безпосереднє англо-німецьке поле бою.

ЗАЯВА УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

Заява Українського Конгресового Комітету в Америці. 7-го лютого до сенатської комісії закордонних зносин, дуже своєчасно підкреслює той факт, що будучий мир і перебудова сучасного світу мусять мати своїми двома головними підвалинами економічну єдність і співробітництво всіх націй, і національно-політичне самовизначення народів.

Питання права націй на своє самовизначення стало найбільш актуальним у час першої великої війни, коли Вудро Вільсон виступив з вимогою визнання цього принципу, як основи політичного устрою після-війнової Європи. Однак імперіалісти всіх великих держав об'єдналися тоді в боротьбі проти цього плану перебудови Європи. В цій боротьбі вживалися всі міри й засоби, включаючи безсоромне фальшування фактів.

В першу чергу, реакціонери всіх країн почали цілком несправедливо об'єднувати Вільсона в тому, що він ніби цілком нехтував економічними питаннями, та що здійснення його планів привело б світ до поділу на маленькі й ворожі одна до одної держави і до збільшення, замість зменшення, кількості митових кордонів. З другого боку, європейські дипломати старої школи не зупинялися перед клеветою в відношенні до тих несуверенних, себто поневолених народів, котрим переможи в так званій першій світовій війні не хотіли дати можливості самостійного національно-політичного існування.

Поділивши Австро-Угорщину на окремі маленькі держави, Клемансо, Ллойд Джордж та їх спільники весь час заявляли, що пристосування принципу самовизначення народів на сході Європи, себто до українського народу до кавказьких народів та до білорусинів, приведе до "балканізації" цієї частини світу. Іншими словами, те саме, що рахувалося дозволеним і навіть корисним в центральній Європі, було названо шкідливим в східній Європі.

Більш послідовності виявили всі ті економісти, котрі вже в ті часи вимагали скасування всіх митових кордонів, та перебудови всієї Європи у вільний економічний союз всіх її народів. Але уряди імперіалістичних держав продовжували триматись своїх старих поглядів.

З приходом республіканців до влади після Вільсона зникли всі напад на таку зміну економічних підвалин світу, так і на підтримку з боку Америки принципу самовизначення народів. Запанувала знов політика ізоляції Америки й її невтручання в справи інших частин світу.

Скінчилася адміністрація Гровера, і почалася доба Розвелта, котра принесла з собою велику зміну у внутрішній політиці й економічному укладі Америки. Але, на великий жаль, і на шкоду всьому світові, в закордонній політиці

"невтручання в політичні справи інших частин світу, крім двох американських континентів", залишилося принципом адміністрації Розвелта, котра рахувала й рахує помилковою позицію покійного Вільсона в справі самовизначення народів.

Рішуча зміна наступила тільки в тарифній закордонній політиці Сполучених Держав, бо Розвелст призначив державним секретарем Голла, відомого сторонника зниження тарифів і взаємних торговельних договорів з державами всього світу. Взагалі перших сім років Розвелтового правління пройшли під знаком звернення головної й найбільшої уваги в бік економічних чинників, у взаємовідносинах Америки з іншими країнами. Голл призначував всю свою енергію і весь свій час підготовці й закінченню торговельних договорів з різними європейськими й південно-американськими державами. Тимчасом Гітлер таємно готовився до війни, до захвату територій і до встановлення свого економічного устрою в Європі. Південній Америці й т. д.

Тільки після подій останніх двох років Голл переконався і зрозумів, що його економічна закордонна політика не може бути здійснена у відношенні до таких країн, де панують авторитарні уряди. Всі плани про "економічну демократію" будуть завжди тільки мріями, поки Гітлери, Мусоліні, Сталіни, Франки і їм подібні будуть господарями майже всієї Європи.

Як ми вже писали на сторінках Народної Воли, перебудова світу на демократичних підвалинах економічної єдності вимагає раніш усього повалення всіх диктатур і встановлення демократичної форми влади у всіх цивілізованих країнах всього світу. Народоправство є необхідною умовою для всіх тих країн, котрі захотіли б увійти між собою в економічні союзи на підставі єдності їх економічних устроїв. А народоправство не може існувати без визнання й здійснення права кожної нації — великої чи малої, суверенної чи в даний момент поневоленої — на самовизначення, себто на рішення своєї долі голосуванням всього дорослого населення.

Консервативні противники Розвелта і його уряду завжди критикують головним чином так звані "Ню Ді", себто внутрішні економічні реформи Розвелтової адміністрації. Значно менш критики викликавала весь час закордонна політика Розвелта. Причиною цього явища був той факт, що велика більшість населення Сполучених Держав була розчарована наслідками першої світової війни, і не хотіла дальшого втручання Америки в справи Європи. Тому й питання самовизначення народів було задано в архів і цілком забуто.

Взагалі на протязі більш ніж перших шести років уряду Розвелта в численних заявах

ПРОСТОРИ БРИТІЙСЬКОЇ СПІЛНИ ДЕРЖАВ

Складові частини британської спілки держав розкидані по всьому світу, а зв'язуються в одну імперію особою короля і силою британської флоти. Флота тримає в своїх руках морські шляхи поміж окремими частками імперії, які мов лапцюг оточують весь світ. Головою ланцюга є остров Великогобританія, з яким флота зв'язує поверх 20 окремих більших просторів.

1. Остров Великобританія має 94 квадратних миль простору й розділяється на Шотландію, Англію й Валію. Тут є столиця імперії, Лондон, осідок короля й парламенту, великі промислові й торговельні осередки. Населення около 47 мільйонів.

2. Найближчим до цього центру кільцем ланцюга є Ірландія. Це самостійна держава, зв'язана деякими справами з Британією. Це остров простором 32.5 тисяч квадратних миль з населенням 4.3 мільйонів. Політично ділиться на дві частини: Ірландію й Улстер. Ірландія — окрема держава, Улстер — провінція Англії. Ірландія хліборобська, Улстер індустріальний. У 1933-ім році Англія вивела своє військо з ірландських портів.

3. Гібралтар — фортеця в скелі над проливом з Атлантичного океану в Середземне море, охорняє й контролює цей пролив, затримує ворожі Англії кораблі. В руках Англії від 1713-го року.

4. Остров Мальта на Середземному морі, між Сицилією й Африкою. Довжиною 17 миль. Велика фортеця й морська та летунська база. Перепочинок

твердив, що Америка буде триматись повного неутралітету у війнах європейських чи азіатських держав. Ці твердження мали своєю метою задовольнити публічну опінію Америки. Але такі заяви були дуже шкідливими, бо вони весь час підбадьорювали Гітлера й його союзників в їх воєнних агресивних планах.

Тільки тоді, коли Гітлерівська серйозна погроза нависла над самим життям й існуванням Англії, як великої держави й найбільшої світової імперії, ізоляційні настрої в Америці почали зменшуватись, і виявився рішучий поворот в напрямку допомоги Англії всьому зброю, літаками, а може й флотою. І чим більшою буде ця допомога Америки Англії і тим її союзницям, котрі борються і будуть боритись разом з нею проти спілки держав під авторитарним ярмом диктаторів, — тим більше буде рости інтерес американського народу в остаточному висліді цієї війни і в будучому устрою всього світу взагалі, а Європи зокрема. Такий поступовий розвиток подій неминує мусити привести до відновлення старого Вільсонового клича: боротьба для повалення і знищення всіх авторитарних урядів і для встановлення демократичної форми влади у всіх тих країнах, де тепер панують диктатори.

Отже меморандум Українського Конгресового Комітету в Америці цілком правильно пригадає сенатові, що самовизначення народів мусить бути здійснено одночасово з переведенням в життя планів економічного єднання всього світу. Не може бути економічного союзу "вільних народів" там, де є рядом з вільними народами, пароди-гнобителі і поневолені народи. Вільний, а не примусовий союз народів може бути здійснений тільки вільними народами. Самовизначення народів є перша вимога й підвалина будучої економічної єдності народів.

А. Київський

для кораблів, що йдуть з Англії в Індію, загорода для італійських та всяких інших кораблів, що плавають по Середземному морю. До Англії належить від 1814-го року.

5. Остров Кипр, морська база коло берегів Азії.

6. Палестина, Транс-Йорданія та Мезопотамія (Ірак) по сусідству з Арабією, автономні області.

7. Суецький канал, під контролем Англії.

8. Англійсько-египетський Судан, у спільному володінні під проводом англійського губернатора.

9. Єгипет — самостійна держава, в тісному союзі з Англією.

10. Бритійська Східна Африка: Кенія, Уганда, Занзібар, Танганіка, Родезія та інші колонії.

11. Південно-Африканський Союз — домінія, що складається з Капландії, Наталу, Трансвалю та інших земель.

12. Західно-Африканські колонії: Сієра-Леоне, Золотий Бері, Нігерія, Гамбія та частини Камеруну й Того.

13. Півостров Арабії: Аден — фортеця, що захищає пролив з Червоного моря до Індійського океану.

14. Остров Цейлон — багата колонія.

15. Індія — напів домінія, що має свій національний конгрес і віцекороль; великі природні скарби; ділиться на велику кількість окремих держав і державок, племен і каст, які ворогують між собою.

16. Малайський півострів з фортецею й морсько-летунською базою Сингапур, яка відіграє в Азії таку роль, як Гібралтар в Європі, стереже й контролює шляхи з Індійського океану в Тихий. На Малайським півострові п'ять федеральних держав.

17. Частина острова Борнео та низка інших дрібніших островів, надзвичайно багатих природними скарбами. Колонії.

18. Остров Гонг-Конг, що належить Англії з 1841-го року, охорняє в'їзд в гірля ріки Кантон, що є шляхом у Хіну.

19. Австралія — материк, около 3.3 мільйонів квадратних миль та 8 мільйонів населення. Домінія. Союз місцевих держав. Хліборобсько-скотарська країна. Найбільше в світі здобуває й вивозить вовни. Друге місце після Канади по здобуванні пшениці. Третій збройний осередок імперії. Капітал переважно англійський.

20. Нова Зеландія — остров простором 104 тисяч квадратних миль з населенням около 2 мільйонів. Летунські бази для Тихого океану.

21. Бритійська Океанія — около 250 ріжних дрібніших

островів на Тихому океані, серед яких більші: Фіджі, Соломонові, Гілберта, Еліс та інші.

22. Канада — домінія, з простором в 3,694,863 квадратних миль та поверх 11 мільйонів населення. Друге головне місце по виробі збройної сили й перше в плеканні пшениці.

23. Бритійська Західна Індія: Бермуда, Багама, Барбадос, Джамейка, Тринідад. Табаго та інші — морські й летунські бази.

24. Фалклендські острови — морські бази.

Отже: Велика Британія це, що, найменше 24 більших окремих просторових одиниць, які є кільцями в одному державному ланцюгу, що ним оперезано весь світ.

ЗМІНИ В ЧЕРВОНІЙ АРМІЇ

В Москві офіційно оповіщено, що начальник штабу генерал К. Мерцков усувається з цієї посади й залишається лише заступником комісара оборони; на його місце начальником штабу призначається генерал С. К. Жуков, який до цієї пори командував кавказькою військовою округою, що межує з Румунією. Генерал Жуков у своїй промові 11-го грудня на західній кордоні заявив, що Червона Армія мусить бути завжди в стані мобілізації, "щоб жадна чужа держава не застала її не підготовленою".

С. Жуков один з молодших генералів, який лише в минулому червні став генералом. К. Мерцков раніш був командантом Петроградської військової округи.

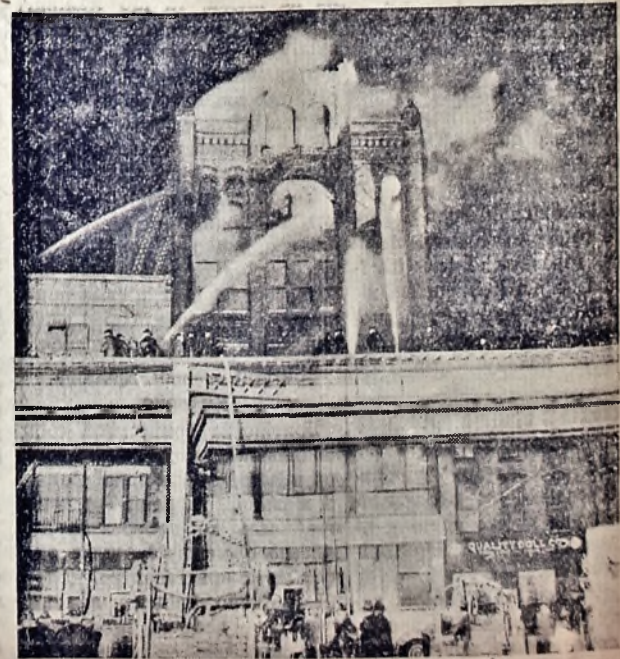
СКАНДАЛ З ЧЕХОСЛОВАЦЬКИМИ ФОНДАМИ В ЛОНДОНІ

Чехословацькі фонди в Англії "заморожені": жадні банки не сміють з того konta вилачувати без дозволу уряду. Перед двома місяцями виявилось, що деякі банки зробили з того фонду виплати приватним особам без відома англійського й чеського урядів. В наслідок слідства мусів уступити парламентарний секретар міністерства постачання, Бутбі, а лорд Страбоджі мусів вибачитись перед палатою лордів, що приховав свої власні інтереси в справі виплат з чехословацького фонду. Як признався, дістав 5% нагороди за виплату якомусь Флемінгові, що був винен йому певну суму й обіцяв повернути, коли дістане виплату боргу з чехословацького фонду.

ЗАТІСНЕННЯ ДРУЖБИ МІЖ СССР ТА НІМЕЦЬКОЮ

З Москви повідомляють, що туди прибула нова німецька комісія для вироблення остаточного кордону між СССР та Німеччиною в Литві.

ГАСЯТЬ ПОЖАР У БРУКЛІНІ

Понад двісті людей з пожежної сторожі брали участь у гашенні великого вогню, що обхопив шести-поверховий будинок у Брукліні.

ЖІНОЧИЙ ГОЛОС

СТОРИНКА ПРИСВЯЧЕНА СПРАВАМ ОСВІТИ Й ОРГАНІЗАЦІЇ
УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ В АМЕРИЦІ

ВИПУСК 5.

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ

ЛЮТИЙ 1941

З ІСТОРІЇ ПРАВ АМЕРИКАНСЬКОЇ ЖІНКИ

У колоніальні часи і навіть по досягненні незалежності в Америці було дуже мало білих жінок у порівнянні з числом білих чоловіків.

Відважні люди, що пускалися за море шукати долі, рідко спромагалися взяти своїх жінок та дітей. Бо їхали вони на привабливе, але неспівне, авантюрницьке життя. Доля тих "ранніх" американок, які рука в руку з чоловіками-поселенцями обробляли край і поширювали свою цивілізацію, — була також тяжка й неспівна, так само вимагала напруження енергії й розуму, як і в їх братів та чоловіків.

На протязі літ європейці прорубали гущавину лісів, побудували шляхи, зорали землю. Появилися господарства, зросли фабрики, великі маєтки, зорганізувалися громади і нарешті повстала держава. При цьому будівництві Америки, — хоч і в меншій мірі, ніж чоловіки, бо їх же було менше, — жінки внесли все, що могли, в скарбницю батьківщини.

Тон, звичай, поведінка, законодавство — це все було під впливом найбільш освічених і найбагатших груп. Це були володарі плантацій і негрів. Пани тих маєтків мали великі багатства, безплатну, або у всякому разі дешеву, працю кріпаків-негрів. Єдине, чого було тяжко добитися, це — гарної, вихованої, виплеканої білої жінки.

В захоплених чарами білої жінки американці почали паче б їй поклонятися, прислухуватися до всіх її бажань і пестити, в чім тільки можливо. Жінок володарів плантацій охороняли від трудів життя. Помічники ці були б ображені, коли б хотіли навіть подумати, що їхні жінки чи родички працюють, коли на те є чорні невідомі руки. Звичайно, що, годуючи, охороняючи, рішаючи все за своїх жінок, — американці робили з них собі якихось романтичних лялок, які не мали жадних прав і були власністю своїх батьків або чоловіків.

Не дивно тому, що коли писалися закони у конституційному конгресі з 1776-го року, коли оформлювалася незалежність полуденних Держав, — члени конгресу "забули" за жінок і думали лише за свої права і вигоди.

В історії американського жіночого руху лишився цікавий документ, лист пані Абігейл Адамс, котра так писала своєму чоловікові, що засідав у конгресі:

"Пам'ятайте про жінок і докажіть їм більш доброзичливості, ніж на те не спромоглися Ваші предки."

Вона навіть погрозувала, що як в нових законах чоловікам буде дана безмежна влада над жінками, вони немов збунтуються. Але слова її поради пані Адамс не вплинули на законодавство і жінки лишилися й надалі в півневільному стані, згідно з традиціями англійського звичаєвого права. Зовнішні становище американки мало змінилося, хіба що з поширенням індустрії та до 1917-го року визиск робітничих жінок поглибшався.

Факт, що історія рівноправності американської жінки має певне відношення до звільнення негрів з кріпацтва, є цілком характеристичний. Бо цілком характерним було середньовісним однією групою населення другою зростає в небезпеку й для інших груп.

Почалося з того, що в 1830 році дві жінки, С. і А. Глімке, виступили з публічним виступом, доказуючи несправедливість кріпацтва. Треба пам'ятати, що в ті часи "порядні" жінки не виступали в громадському житті, як вільні громадянки. Тому цей виступ викликав бурю протестів. Тільки в квейкерських громадах ("Френдс") жінки вільно виступали й могли навіть займатися посади пасторів.

За першими відважними жінками послідували інші. Боротьба за жіночі права поведася серед тих самих кол, що домагалися звільнення негрів.

В 1840-ім році в Лондоні засідав конгрес "за звільнення рабів". Те, що на той конгрес не допущено жінок-делегаток, звичайно тільки підляло оливи у вогонь серед поступового жіноцтва. Почалася підготовка робота і в 1848-ім році відбулася та ж звана "Сенска Фолс Конвеншен" у Сенска Фолс, Н. Й. В програмі тої конвенції оголошено справу осягнення права голосу жінок і намічено шляхи удосконалення й розвитку жіноцтва. З половини минулого століття жінки крок за кроком добивалися визнання своїх прав.

Жінки почали вчитися в університетах і готуватися до всіхляких занять. В 1849-ім році Елісавета Блеквел отримала медичний диплом. В 1852 році перша жінка, Антоніна Браун, скінчила теологічний факультет і отримала право наставництва. Перше призначення жінки на федеральну посаду (Продовження на стор. 4)

ЗАСУДЖЕННЯ "ЧАЄВИХ"

Директорка жіночого бюро, п. Андерсон, промовляла недавно на засіданні американської асоціації робітничого законодавства проти звичаю платити за услугу "типс"-ом ("чаєвими").

П. Андерсон каже, що безробіття і невпевненість заняття є найбільшою проблемою всіх робітників. Але для робітників, котрі залежать частинно або цілком від "типс"-ів, питання невпевненості платні найбільш скрутне.

Професор Мері Б. Гібсон каже, що "чаєві" дуже небезпечна форма заробітку не тільки з матеріального боку, але й тому, що така оплата праці несе характер і тих, хто подає, і тих, хто приймає гроші в цей спосіб. Гість, що дає "типс", часто ставиться з невагою до прислужки. Служниця чи служниця, примушені своїм положенням до безмірної ввічливості, переймаються недовольством почуттям, наче б вони, внаслідок своєї залежності, є на якомусь нижчому рівні.

Громадянка

АЛКОГОЛІЗМ

Доктор Лоренс Колб підрахував, що в Сполучених Державах відносно більше алкоголиків, ніж в Англії, в скандинавських країнах, Голандії й Бельгії.

В Америці смертність пияків багато вища, ніж в Європі. Др. Колб каже, що, на його думку, американці п'ють понад міру, бо вони більше заробляють і мають більше вільного часу, ніж люди в старому краю.

Алкоголізм — це одна з головних причин злодійства. П'яна десяти відсотків зареєстрованих розбійств були серед хронічних пияків.

Громадянка

З ЖІНОЧОГО РУХУ

АКАДЕМІЯ В ПАМ'ЯТЬ СОФІЇ РУСОВОЇ (Шикаго, Іл.)

Наше Запomoгове Товариство Українських Жінок у Шикаго не мало змоги зробити жалібною академію зараз же по смерті покійної Софії Русової. Але померла така подія, не згадати всього доброго, що зробила покійна Софія Русова, яку працю виконала, чим стала славною, було б непростиме, особливо для жіночих організацій.

Тому Запomoгове Товариство Українських Жінок влаштувало академію - концерт у першу річницю смерті покійної Софії Русової, щоб пошанувати її пам'яті з життям та працю великої української жінки. Це свято відбулося в неділю по полудні, 2-го лютого, в Шопен школі.

Концерт, відкрила гом. Гоголь, яка попросила всіх присутніх вшанувати пам'яті покійної Софії Русової повстанням з місця. Після того гом. Кульпак оголошувала кожну точку програми.

Наперед виступив "Хор Українських Козаків" під диригентурою гр. Семена Чуби. Відспівали "Ой нагнувся дуб високий" (соліст Іван Гул), і "Вечірній дзвін" (соліст Юсиф Притула). Іван Паславський виголосив декламацію "Хлібороб" Грінченка. Він дійсно віддав з повним відчуттям прекрасні слова поета.

Український Хор міста Шикаго, під управою Ю. Беневського, відспівав пісні. "Ой, рано рано" — Ступницького, "Туман яром" і "Жала Улянка". Пані Євгенія Галій відіграла на фортепіані "Українську рапсодію" Лисенка. Ця композиція зробила велике враження в прекрасній виконавській згаданій піаністці. Олег Кульпак, наш славний соліст, відспівав "Отче Наш" Малота в англійській мові і арію Суттана з опери "Запорожець за Дунаєм".

Громадянка Е. Залевська, голова центральної Жіночої Громади з Нью-Йорку, спеціально приїхала до Шикаго, щоб виголосити реферат. Вона розказала нам дуже багато про довге трудяше життя покійної Софії Русової, за що прийняв подякували їй гучними оплесками.

По рефераті виступила пані Анна Матлюк, скрипачка, котра відіграла дуже гарні композиції. Особливо публіка була дуже захоплена композицією "Козаченьку, куди йдеш" — Безкоровайного. Опісля ми знов мали нагоду почути "Хор Українських Козаків", що відспівав пісні "Гуляли" і "Червона Катина".

Перед закінченням свята гомом "Ще не вмерла України" наша передсідателька, гом. Шкраба, подякувала всім присутнім за численну участь у святі. Евг. Залевський за інтенсивний реферат, як рівнож всім тим, що причинилися до збільшення першої річниці смерті Софії Русової, котра ввесь труд свого життя віддала українській справі.

Переглядаючи багату концертну програму, бачимо, що ми в Шикаго маємо такі гарні артистичні сили, що можуть задовольнити найбільш вибаглих слухачів.

Після концерту членкині товариства, разом з гр. Е. Залевською, пішли на спільну вечеру, яка відбулася в домі нашої представниці москвофіль-

(Продовження на стор. 4)

КАТЕРИНА ВЕЛЛЕР

III

Інша поміч та засоби

Звертались до пані Веллер люде день за днем у різних справах, головню з ріжними проханнями, більшими чи меншими. То перед Великодними святами просять трохи білої муки на паску, аби було що святити. То у когось дитина народилася та й померла. Якби лишилась жива, менше клопоту, якось би було, а то померла. Треба ховати. Треба якусь сорочечку мати, за свічки заплатити, за похорон, а в хаті ні цента, живі діти не мають що їсти. Так пояснює батько.

Пані Веллер і в таких випадках помагала. Двом бідним вдовам з дітьми побудувала нові хати. Замовила та заплатила за декоративні для вистав при школі. Допомогла поставити на ноги сільську кооперативу. Разом з тим не було, здається, жадного прояву громадського та освітнього життя села, в якому вона не брала участі. Чи то вистава, чи концерт, чи навіть лекція на господарську тему для селян, — вона присутня. Навіть коли

свиста, допомогли тому. Від тоді постійно думала про зміну заповіту. Школу передала селу зразу, а незадовго до смерті, вже на ліжку, змінила і заповіт.

Свідома була, що смерть не далеко. Лікарська помічниця з Нересниць відвезла була її в Кошиці до лікарів-спеціалістів. Вони питали пані Веллер, чи хоче лишитись у шпиталі. Вона відмовилась. Казала: "Я хочу вмерти вдома, серед дітей." Тоді лікарі казали тій лікарській помічниці негайно везти хвору до дому, бо дні її життя пораховані.

По повероті до дому, пані Веллер закликала до себе диригента школи, А. Буркацького, та пропонувала йому перебрати керування всім її майном по її смерті. Він відмовився, не хотів сам на себе брати такий відповідальний обов'язок. Тоді вона запросила до себе офіційних представників села: старосту, нотаря, кількох селян, директора школи, лікаря, та в їх присутності зробила новий заповіт. Згідно з тим заповітом, май-

Хор з Нересниць, на Закарпатті, під управою диригента А. Буркацького, після концерту в Тячеві. К. Веллер (сидить на право від диригента) їздила часто з хором на його виступи, бо її діти теж співали в хорі. Та й взагалі любила виступи цього хору.

сільський хор виступав десь інде по запрошенні, вона їздила з хором. Раз тому, що в хорі співали діти з її притулку, друге — її цікавило як випаде той виступ.

Не знаю, якими засобами пані Веллер розпоряджалася, але певно вони не були дуже великі. Робила добре діло на відсотки з капіталу, який, по заповіту чоловіка, по її смерті мав перейти до доньки. Часто нарікала на господарську кризу, яка зменшила її прибутки. Журилася за будуче. Нераз, коли сама не в стані була комусь допомогти, апелювала до американських приятелів.

Сама жила надзвичайно просто. Не мала навіть окремої кімнати, разом з нею спало пару дітей. Єдине, що мала для себе, — це багато журналів, що випускала з Америки та Англії. Але в 1933-34 році скоротила і ту приємність, бо зменшилися прибутки, а збільшилась біда в Нересницях. Згадував про це, аби читачі не мали враження, що пані Веллер мала грошей "як полови". Мене раз питала одна селянка з Нересниць: "Чи то правда, що наша паніка має десь в Америці таке поле, що родить золото?" Такого поля вона не мала.

Заповіт. Смерть. Похорон
Незадовго після того, як пані Веллер переїхала в ново-будовану хату-притулок, вона зробила заповіт під впливом тої ж Брешковської, по якому все її майно мало перейти до розпорядимости москвофільської "Школьної Помощі" в Ужгороді.

Ту організацію заклала Брешковська, з метою виховувати "руських людей" з місцевої молоді. Я вже згадувала, як поховали пані Веллер відійшла від того впливу. Будова школи та відношення до неї видних представників москвофіль-

Зрештою і сама пані Веллер у всіх своїх заповітах зазначувала, аби її поховати в Нересницях. Донька проти того бажання поховала її в далекому, чужому, холодному Мукачеві. А в Нересницях люде не розходились, чекали на тіло. Не дочекались. Делегати вернулися без "панійки". Втратили її подвійно: не мали ні живої, ні мертвої.

(Продовження на стор. 4)

ДО ДІТЕЙ

Коли умру, не дайте ви загинути
Моїм пісням. Нехай живуть вони.
А може хто згадає на Україні,
Положить квітку на труні.

Ростіть, малі, тихенько і безжурно
Для Доброго, для Теплого в житті.
Не проклинайте як образять дурно, —
Вам треба чистими рости.

Той гнів веде до смерті, до могили,
Як найлютіший ворог, нищить дух.
Україні треба світлі, творчі сили.
Не руйнування, — праця сильних рук.

Галія Мазуренко

БОЖИЙ ДАР

Світлом осяяне небо вщерть переповнене радістю. Великий повний місяць, що так ясно освітлює цю небесну округу баню, весело блимаючи зірки, що поодинокі, а то й групами зібрані святакувати велику радість, мовчки прислухаються до поважних, душу підносячих псалмів, що широко розлягаються по всьому небу. То янголи небесні в тих псалмах всьому світові виспівують веселу новину: Спаситель миру на землі народився! Він поведе все людство по шляху миру, добра і любови.

Радіють люде цій спасенній новині. Радіють діти, що зібрані коло Предвічного Творця. Лице Боже осяяне радістю, світиться великою надією. Свого Предвічного Сина післав Він, щоб спасти людство. Щедро роздає Він Божі дари навкожі всім дітям:

"Ваша мова буде гнучка, багата на вирази, що найніжніші почуття зможе висловити", — каже Він чорнявим французам, що пишно прибрані стоять коло Божого престолу.

"Ваша пісня буде широко лунати під блакитним небом, розлягаючись по розлогіх морських просторах, що оточують Вашу землю, Італію."

"Відвага і завзяття допоможуть Вам бути панами на морських просторах, сягаючи далеко поза межі Вашої Англії. Прі це здібність, упертість, любов до батьківщини допоможе Вам високо тримати Ваш стяг німецький."

Щасливі вертаються діти, обдаровані Божими дарами. Нараз ласкаві очі Предвічного вгледіли дітей: що стояли оподалік від Божого трону, з сумно похиленими головами.

"Чому Ви не прийшли за Божим даром?" — питає Він дітей.

"Наша земля багата, але відвіків у чужій неволі. Обшарпаних, пошматованих відтрутили нас від Твого Величного Трону."

Великий смуток і співчуття запанувало на лиці Божім. Всі дари вже пороздавані, що ж дати чим обездоленим?

Нараз лице Предвічного проясніло: "Маю! І чи не найліпший Божий дар для Вас."

"Ваше горе, Ваше безталання, Ваш смуток, Вашу радість, Ваше минуле, Ваше сучасне — Ви все будете оспівувати в піснях. Ваша пісня українська буде розвеселяти душу і старого і малого. Ваша пісня збереже Вашу душу українську, яка лишно буде плекатися на чудових мелодіях, оповідаючи про славне минуле Вашого народу."

"І світ в піснях пізнає Вашу велику душу українську, яка могутньо буде закликатися до загальної правди і справедливості, для осягнення братерства, рівності і свободи Вашому народови українському."

Так оповідає легенда про Божий дар — української пісні. Кожний українець з любов'ю плекає цей Божий дар. І старі і малі, і хлопці і дівчата, чоловіки і жінки колюють на Різдво — широко оповідаючи, переповнюючи найбіль-

шою фантазією народження Христа.

Віками канти, колядки переспівуються з покоління в покоління. Ще до поганських часів сягають щедрівки, веснянки, перемишючі обряди релігійні з побутовим звеличанням явищ природи.

Українські думи, історичні пісні поважно відбивають велике минуле українське, викликаючи завзяття і спротив поневоленого народу.

В радості і смутку українці співають. Українська пісня додає відваги, підтримує в час смутку. Вона чарує вухо, окрилює завзяття, підвиг, відвагу. Світ пізнає її, признає її найбільшу красу між другими.

Українська пісня найглибше говорить до серця, відкриваючи таємні закутини його.

Використовуємо цей Божий дар ми, українські матері, у відношенні до наших дітей. Хай наша пісня своїми чарами віднайде кожну українську дитину, яка загублюється тут між чужими впливами. Кожній українській дитині українська пісня нагадає, хто вона. Хай українська пісня сповнить її бажанням прислужитися і співпрацювати для великої справи допомоги визволенню українського народу, що цю пісню створив.

С. Подолянка

ЖІНОЧИЙ ГОЛОС

Це той голос, що приходив до нас з рідних земель. Ми не раз бачили в ньому знімки організованих українських жінок з рідних сіл. Сьогодні ми не бачимо нікого і не чуємо нічого. Високий червоний мур загородив перед нашими очима все, що там було.

Але не заверт той жіночий голос, що в днях боротьби невинно кликав нас вставати в ряди Жіночої Громади та продовжувати їх працю.

Українське жіноцтво Америки і Канади! На нас спадає оцей великий обов'язок, до котрого ми не повинні бути байдужі. Не складаймо одна на другу, а всі ставаймо рука в руку, кладаймо міцний фундамент жіночої організації тут, за океаном, де маємо на те змогу.

Жіночий Голос з'являється раз у місяць завдяки Українському Робітничому Союзові та нашій голові Жіночої Громади, товаришці Е. Залевській. Вона від першого дня, як вступила на вільну землю Вашингтона, старалась і дбає про те, щоб наше жіноцтво в Америці підняти на вищий ступінь розвитку й громадської організації.

Але тепер нам, жінкам, треба всім прикласти рук до спільної громадської справи. Бо наша організація вимагає ширшої праці і нам треба людини, котра б постійно могла посвячувати свій час для поширення нашої Жіночої Громади. Мусимо те зрозуміти, що той ланцюг може скоро урватися, котрий тягне одна людина день і ніч. Коли над тим краще подумаємо, то наш Жіночий Голос стане не місячником, а тяжким, і з сторінки при Народній Волі переміниться у власний журнал Жіночої Громади, стане нашим власним — Жіночим Голосом. Членкиня Жіночої Громади

НАТЕРИНА ВЕЛЛЕР

(Докінчення з стор. 3)
Доля притулку

За короткий час по похороні виявилось, що пані Веллер вже в Мукачеві, в шпиталі, ніби то продуктувала новий заповіт, по якому всі гроші забрала дошка, а будинок - притулок московфільська "Школьна Помощ". Був суд, виграла дошка й "Школьна Помощ".

За півтора року по смерті пані Веллер мені довелося бути в Пересичках. Притулок стояв на тому самому місці, але був власністю євангелістів. "Школьна Помощ" поспішила перевести його на гроші, продала. Це те, чого найбільше боялася пані Веллер. Дітей залишилось зовсім мало, десь відправили.

Не чути веселого дитячого співу, їм заборонено світські пісні. Ніхто з селян не заходить. Нема так, як то за "панійки" було — рух, життя: хто просити щось їде, хто просто відвідати її, поговорити, порадитись. "Панночка" - євангелістка, яка там господарює, зайняла для себе дві найкращі кімнати. Панує "руський дух", бо "панночка", роджена в Америці від закарпатських родичів, вважає, що мова її батьків надається тільки для вживання з простими людьми.

В релігійному питанні пані Веллер була дуже ліберальна. Дітей православних родичів посилала до православної церкви, греко-католиків — до греко-католицької. Коли євангелісти заклали там свою секту, не співчувала тому, казала: "Досить релігійної боротьби і між двома церквами. Треба за освіту більше дбати, ніж роздавати ту боротьбу новою релігійною групою".

По її смерті притулок став центром тої нової групи. І тільки побудована нею школа, яка не попала в загребущі руки московфільців, стоїть живим пам'ятником славної жінки.

Е. Залевська

3 ЖІНОЧОГО РУХУ

(Докінчення з стор. 3)

членкині, гром. Шевчук. Підчас та після вечери присутні задавали різні питання про жіноче організаційне життя, обговорювали як відживити та поширити працю серед нашого жіноцтва. Серед розмови гарно та мило минув час.

Використовуючи перебування гр. Е. Залевської в Шикаго, наше товариство влаштувало ще лекцію у вівторок, 4-го лютого, при 2410 В. Шикаго Евно, на тему "Жінка у відродженні українського народу". Ясно, зрозуміло і цікаво представила лекторка, яку велику працю вклали українські жінки на всіх ділянках — в письменство, науку, в громадсько-політичній житті. Присутні так були зацікавлені тим, про що говорила лекторка, що не хотіли розходитись, не зважаючи на те, що лекція тривала около двох годин. Приїзд Е. Залевської до Шикаго на довгий час залишиться в пам'яті членкинь та приятелів нашого товариства.

Маруся Костів

3 ДІЯЛЬНОСТІ ТОВАРИСТВА ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ (Нью Йорк, Н. Й.)

Товариство імені Лесі Українки в Нью Йорку закладене в 1934-ім році малою горсткою поступових жінок, котрі бажали своєю широю працюю допомогти морально і матеріально нашим рідним братам і сестрам у краю.

Як звичайно буває, все з малого починається, а з часом приїде і до більшого. Так і в нас в короткім часі товариство збільшилось як членами, так і фондами. Робилося всі-

ДРУГИЙ НАСОВИЙ ЗВІТ ЖІНОЧОЇ ГРОМАДИ

На пресовий фонд

Від Жіночого Т-ва ім. Л. Українки, Рочестер, Н. Й.	\$ 3.00
3 сріблого весілля П. Пелехів, Матапан, Масс.	25.00
3 срібного весілля П. і К. Гуралів, Ньюарк, Н. Дж.	5.50
Марія Федорович, Кромптон, Р. Ай.	2.00
Степан Кривоус, Торонто, Онт., Канада	1.00
3 родинної поворічної забави, Шикаго, Ілл.	4.00
О. Біганська, Бейон, Н. Дж.	1.00
Жіноче Т-во ім. Олени Пчілки, Ньюарк, Н. Дж., з коляди	30.00
Товариство ім. О. Пчілки, Ньюарк, Н. Дж., за продаж	
Народної Волі з жіночою сторінкою	47
Передтим проголошено	65.35

РАЗОМ

\$137.32

На організаційний фонд

Від Товариства ім. Лесі Українки, Нью Йорк, Н. Й.	\$ 25.00
Від Товариства імені Лесі Українки, Рочестер, Н. Й., членська вкладка	5.00
Від Товариства імені Олени Пчілки, Ньюарк, Н. Дж., членська вкладка	10.00
Передтим проголошено від Товариства імені Олени Пчілки, Ньюарк, Н. Дж.	25.00

РАЗОМ

\$ 65.00

Увага: У 3-тій випуску "Жіночого Голосу" за грудень 1940 (Н. В., ч. 142), помилково подано загальну суму на руках у касієрці \$95.35. Мало бути \$90.35.

Управа Жіночої Громади цю дорогою складає щирю українську подяку всім тим товариствам і поодиноким особам, що працюють над збільшенням пресового і організаційного фонду Жіночої Громади. Хай росте, розвивається і поширюється організація українських поступових жінок.

М. Вакулінська, касієрка Жіночої Громади

лякі підприємства, більші і менші, товаришки ходили з колядою, так що за шість років існування нашого товариства ми вислали поважну суму грошей до краю на різні народні цілі. В першу чергу ми збирали на Робітничий Дім у Львові, на інвалідів, Громадський Голос та Жіночий Голос.

Поява Жіночого Голосу це була велика для нас радість. Ми тішилися, що наші жінки в краю таки добились того, що самі видають самостійну часопись. Почало наше товариство провадити більш перепику з краєвою Жіночою Громадою, ділитись думками, а то головню завдяки нашій товарищиці Залевській, котра вступила до нашого товариства і від того часу працює майже без перерви на всіх ділянках, де тільки прийдеться.

З того часу, як почав виходити Жіночий Голос у Львові, ми старались йому допомагати всіми силами. То була майже найважливіша ціль нашого товариства. Радилась, посилала передплати, адреси до Львова, щоб як найбільше той наш часопис розходився по селах, читальнях, щоб жінки там у краю мали нагоду читати і учитись з нього.

Але від якогось часу була ще у нас і друга добра думка, а саме: зорганізувати тут наше поступове жіноцтво з ближчих і дальших околиць і заснувати в Америці центрально Жіночої Громади. До цього ми стреміли всіми силами. Старались майже через два роки провадити перепику з тими жіночими товариствами, котрі з нами симпатизують. Не була це така легка праця, але насліди праці добрі. Тепер маємо нашу Жіночу Громаду в Америці, котра вже офіційно була заступлена на Українським Конгресі у Вашингтоні. Тут слід зазначити, що наше товариство з самого початку само покривало всі кошти, зв'язані з організацією Ж. Г., як кореспонденцію, поїздки лекторки і так інше. Тепер на річних зборах ухвалено з каси 25 доларів до Жіночої Громади на кошти обідки. Разом наше товариство видало вже з каси 45 доларів на цілі Жіночої Громади в Америці.

Тимчасом наші жінки в краю згубили нараз вже, може декотрі і життя, а наколи ще хто там живий, то не має спромоги і слова сказати, а не то провадити організаційну роботу. Отже ми знов тут стали обговорювати, якби ми могли продовжати наш жіночий часопис і в який спосіб. Врешті

стараннями Жіночої Громади та завдяки прихильному відношенню У. Р. Союзу в короткім часі вийшла наша перша сторінка Жіночого Голосу при Народній Волі.

Думаю, що всі відчують, яка радість була для нас жінок бачити знов нашого дорогого гостя. Але тепер потрібно більшої праці і підтримки для тих наших двох здійснених мрій — засновання Жіночої Громади та видання Жіночого Голосу. Щоб наша праця марно не пішла, але зростала, розвивалась, щоб не завстидала, злилась колись перед нашими товаришками в краю, що ми тут, на вільній землі Вашингтона, не хотіли, чи не вміли, почати ними працюю продовжувати.

А. Кізима

ЗВІТ З ДІЯЛЬНОСТІ ЖІНОЧОГО ТОВАРИСТВА "ПРОСВІТА" ЗА 1940 РІК (Дітройт, Миш.)

Рік 1940 був виповнений досить вдоволяючою працею товариства на ниві організаційній.

Вступило до товариства 10 нових членкинь, відбуло адміністративних зборів 12, відчитів з Історії України 8, дві лекції дав членом головою Українського Робітничого Союзу, М. Січинський, один виклад мав др. М. Мельник. Влаштувано одно представлення, відбуло кілька розгрівкових вечерків для здобуття фондів.

Товариство бере участь у праці Українського Робітничого Дому, у Федерації Український Організацій, в Українській Громадській Раді міста Дітройту, де кілька членкинь бере активну участь у відділі Червоного Хреста.

Товариство брало активну участь у масових зібраннях, що були влаштовані з рамени Української Громадської Ради і Федерації; вислано делегата на Український Конгрес у Вашингтоні.

Загального доходу за рік 1940 було \$389.05. По оплаченні організаційних розходів з решти уділено маленьку поміч нашим маленьком хворим товаришкам, для У. Р. Дому, до Федерації. Зложено пожертву на Український Національний Фонд, маленьку лепту уділено для українського діяча, що надходить за границею, для "Коммюніти Фонд", заплачено частину, яка припала на наше товариство за друку брошури "Демократія" в англійській мові. Позістала готівка в сумі \$65.60 знаходиться в касі товариства.

Жіноче Товариство "Просвіта" відбуло свої річні збори

3 ІСТОРІЇ ПРАВ АМЕРИКАНСЬКОЇ ЖІНКИ

(Докінчення з стор. 3)

сталося в 1862-ім році, коли, супереч всім протестам, Джейні Доглес була принята на роботу при виробі державних паперів.

У 1865-ім році відкрито перший жіночий інститут ("каледж"). У 1869-ім році перша жінка добила адвокатури в стейті Айова. В тому ж 1869 році теперішній стейт Вайоминг організувався в "територію" і прийняв законодавство, яке дало обом полам однакові права голосу. Вайоминг приєднався до федерації в 1889 і закони про жіночу рівноправність цього стейту лишилися непорушени.

Далі послідував стейт Колорадо в 1893, потім Айдаго — 1896. Цікаво, що деякі з західних стейтів визнали права жінкам скорше, ніж це зробили більш культурні східні райони. Але треба признати, що інтелектуальна й організаційна робота серед жіноцтва почалася на сході.

В 1910 році стейт Вашингтон дав жінкам право голосу, потім в 1911-ім році — Каліфорнія; в 1912 — Аризона, Кензас, Орегон. В 1913 р. — Аласка, в 1914 — Невада і Монтана.

З початку першої світової війни становище жінок змінилось досить раптово. Урядові і приватні підприємства відчували потребу праці цілого населення, мужчин не вистачало на великі вимоги війни. З того часу жінки почали працювати не тільки на найпростіших посадах, але й на більш складних і відповідальних. Досить нагадати, що в 1862-ім році прийнято першу жінку на федеральну посаду, а в 1940 році в уряді нараховувалося 172,733 жінки!

В 1917-ім році стейт Нью Йорк дав жінкам право голосу. В 1918-ім році президент Вилсон запропонував додаток до конституції за визнання права голосу американці. Цей додаток, 19-ий амендмент, був прийнятий законодавчою владою й став федеральним законом в 1920 році.

Л. Марголіна

дня 29-го грудня 1940. Вибрано новий з'їзд, до якого увійшли оці членкині: А. Романчук, передсідателька; А. Грекул, заступниці передсідательки; З. Крупельницька, рекордова секретарка; П. Нагірна, фінансова секретарка; К. Віхар, касієрка; Ю. Варик, А. Коніцька і М. Онисько, контрольна комісія.

На зборах ухвалено святкувати 20-літній ювілей заснування Товариства "Просвіта" 16-го лютого 1941.

З. Крупельницька, передсідателька зборів; П. Осадчук, секретарка.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖІНОЧОГО ГОЛОСУ (Шикаго, Ілл.)

1

З нагоди побуту гром-ки Е. Залевської з Нью Йорку, гр-ка Мазурик запросила своїх найближчих приятельок на обід, щоб запізнатися ближче з нашим гостем.

По обіді та по дуже приємній розмові про різні жіночі справи була і розмова про Жіночий Голос, що тепер так заінтересував поступове жіноцтво.

При тій нагоді на заклик гр. Катерини Доманчук, щоб прийти на зустріч Жіночому Голосові з фінансового боку, переведено збірку. Зложили на пресовий фонд по одному доларови: Анна Процюк, Варвара Остапчук, Марія Костів, Софія Шкраба, Текля Марущак, Марія Шевчук, Катерина Діденко, Текля Тягнібик, Франна Мазурик, Е. Залевська і К.

ДОБРИЙ ПРИКЛАД

Як я прочитала статтю т. Залевської про пані К. Веллер, так мені і сумно і радісно стало. Сумно, що її вже нема між нашими бідними сирітками і бездомними. Радісно, що пані К. Веллер може і для нас, американських українців, бути великим взірцем.

Ця чужа жінка так щиро дбала про українські діти на нашій землі. Добре було тим, за кого вона дбала, а скільки таких бездомних Україна мала і має? А чи де знайдеться така наша українська жінка, як та американка? А ну, запитаймо самі себе, українські жінки, чи ми коли таке велике діло зробили би? Я вже не кажу про дітей чужої народності, а таки за українські діти. Певно, що не знайдеться ані одна ні на Україні, ні в Америці, ні в Канаді.

Я вже не займаю тут нашої бідної робітниці, котра приїхала сюди бідною дівчиною та й віддалася за такого ж бідного, як сама. Вона мусить помагати, як може, своєму чоловікові дітей годувати, аби кінці з кінцями сходилися до купи. Але були в нас і є такі жінки, що ані дитинки своєї не має, ані вона не знає, що то значить праця. А чи подумала вона про нещасних сиріт? Таких жінок більше цікавлять діаманти на шії та рючі, песик на шнурочку. А бідна дитина голодна й холодна, зі струпами на голові та на тілі її не обходила ніколи і не обходиться.

Це одне, а друге — чи наші жінки придбали якусь свою українську діточу установу чи тут в Америці, чи деінде? Та кожні, тому що в нас мало знання, мало любови до свого бідного, простого народу.

Ото ж, українські жінки, хай ця американка, що так прислужилася для наших бідних дітей, буде нам добрим прикладом. І не тільки бідним дітям, а навіть цілим родинам, чи безробітним, чи слабим ми все повинні громадую збирати та давати поміч. Всюди, де живе бідна українська родина.

Для того ми, українські жінки, повинні організуватися всі, як одна, де б ми не були. Щоб ані одна жінка не була одиноцею, аби не казала: моя хата з краю. Ми всі повинні працювати, бо перед нами велике діло. Ми на волі, ми маємо свободу, а наші бідні жінки на Україні працювали б, але не мають свободи, не можуть навіть сказати, що вони голодні, що їм треба поміч.

Втягаймо в організацію одна другу. Як будемо організовані, то певно підємо шляхом, котрий вказували наші визначні жінки — Леся Українка, Ольга Кобилянська, Іванна Блажкевич і другі. Як не візьмемося більше до праці, то ми заспимо помалу і ніхто про нас не згадає, що ми жили на світі.

Ото ж українські жінки в Америці і Канаді: організуйтеся в Жіночі Громади та підтримуйте свій одинокий Жіночий Голос, так щоб ми могли його читати не раз на місяць, а що найменше два рази на тиждень. Зможемо це мати, як тільки схочемо попрацювати для видання.

Тому при кожній нагоді, чи то коляда, чи весілля, чи така яка забава, не забуваймо про Жіночий Голос. Ми самі маємо за нього дбати.

Анна Наконечна

Ленсинг, Миш.

Доманчук. По 50 центів: Софія Кулябак, Марія Гоголь і Павлина Єнджейовська. Разом \$12.50. Гроші передано на руки нашого гостя, Е. Залевської.

К. Д.

Кілька українських родин у

УВАГА! УКРАЇНЦІ НЬО ЙОРКУ, БРУКЛИНА І ОКОЛИЦЬ

Відділи Українського Робітничого Союзу Нью Йорку та Бруклина

— влаштовують —

ЮВІЛЕЙНЕ СВЯТО

з приводу 30-літнього існування У. Р. Союзу В СУБОТУ, ДНЯ 22-ГО ЛЮТОГО 1941 РОКУ в CARPATHIA HALL.

217-219 E. 6th Street, New York, N. Y.

ПРОГРАМА СВЯТА:

I

1. Відкриття свята — І. Матейко, голова Контрольної Комісії У. Р. С.
2. Промова — М. Січинський, голова У. Р. С.
3. Сольо-сопран — п-на Ольга Чорій.
4. Промова — Т. Минік, рекордний секретар У. Р. С.
5. Сольо-баритон — п. П. Ординський.

Акомпанімент — п-на О. Дмитрів.

II

"ВЕСЕЛА СОПІЛКА"

Представлення на 3 дії з співом і танцями М. Шугаєвського. Відіграють учні Української Школи при Жіночому Товаристві імені Лесі Українки в Нью Йорку. Представлення підготували учителька школи, п-і Е. Залевська, хоріві співи в представленню — п-і Л. Ординська.

З огляду на широку програму початок рівно в 5-ій год.

Музика Н. Антрошова. — Вступ 40 центів

БАЛЬ ДО ПІЗНОЇ НОЧІ.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УКР. РОБ. СОЮЗА

ВІДДІЛ 43, БОФАЛО, Н. Й. Збори в п'ятницю, 21 лютого, в 7:30 веч. Проситись всіх прийти на час.

П. Пасека

ВІДДІЛ 72, ДІТРОЙТ, МИШ. Збори в суботу, 22 лютого, в 7:30 веч. в Українській Горішанській Клубі, при Минішен вул. Проситись всіх прийти на час. На річних зборах 19 січня вибрано уряд на рік 1941 як слідує: О. Крайківський, передсідатель; Т. Рілод, заступник передсідателя; Л. Коломийчук, рекордний секретар; В. Нирчак, фінансовий секретар; Р. Вазик, касієр; Іван Сідаін, Ю. Кокот і В. Сербай, контролери; В. Нирчак і В. Сербай, до українських установ. Адреса фінансового секретаря: Wasyl Nyrchak, 10061 Blesser Street, Dearborn, Mich.

Уряд

ВІДДІЛ 175, НОРТГЕМПТОН, ПА. На річних зборах 26 січня потверджено той сам уряд на рік 1941. Та само місячні збори будуть відбуватися що четверта неділя в місяці, в тій галі, де все.

Уряд

ВІДДІЛ 191, НЬОАРК, Н. ДЖ. Збори в четвер, 20 лютого, в 7:30 веч. в Українським Робітничим Домі, при 831 Льюїсф Евно. Проситись всіх прийти на час і заплатити свою належність до Союзу.

М. Мельник, секр.

ВІДДІЛ 212, НЬОАРК, Н. ДЖ. Збори в середу, 19 лютого, в 7:30 веч. там, де все, при 57 Бікон вул. Проситись всіх прийти на час і заплатити свою належність до Союзу.

Уряд

ВІДДІЛ 244, РОЧЕСТЕР, Н. Й. Збори в четвер, 21 лютого, в 8-ій веч. в Українським Народнім Домі, при 831 Льюїсф Евно. Проситись всіх прийти на час і заплатити свою належність до Союзу.

Ст. Сидор, секр.

ВІДДІЛ 302, ФРЕНКЛІН, Н. ДЖ. Збори в неділю, 23 лютого, в 1-ій полов., там, де все. Проситись всіх прийти на час, бо в нас збори тривають лиш одну годину.

І. Купіч, секр.

Trouble in Paradise

With plenty of snow and nice cold (br-r-r-r) water, Mr. and Mrs. Polar Bear at the Prospect Park zoo, in New York city, indulge in a family squabble. Mrs. Bear is sore because the old man used up all the ice water before she had a chance to take her bath.

Шикаго устроїли новорічну забаву і при тій нагоді збирали чотири долари на пресовий фонд "Жіночого Голосу".

Гроші вислано касієрці Жіночої Громади, т. Марії Вакулінській.

Маруся Костів

ПРИЙДІТЬ ДО НАС І РОЗМОВТЕСЬ ПО УКРАЇНСЬКИ З УКРАЇНСЬКИМ ПРОДАВЦЕМ

Виставляємо на ПРОДАЖ всі наші вповні відновлені УЖИВАНІ АВТОМОБІЛІ І ТРОКІ. Не тільки АВТОМОБІЛІ І ТРОКІ на наших просторах подврі, але таксамо НАЙЛІПШІ УЖИВАНІ АВТОМОБІЛІ під дахом у наших складі уживаних машин. Не зважаючи на низькі ціни, пролаємо кожний НЬОАРК МОТОР АВТОМОБІЛ І ТРОК з нашою

БЕЗУМОВНОЮ ГАРАНТІЄЮ ЗВОРОТУ ГРОШЕЙ NEWARK MOTORS

Авторизовані продавці
PLYMOUTH * * * DE SOTO
INTERNATIONAL TRUCKS
432-442 South Orange Avenue
Newark, N. J.
Phones: MA. 3-5251 & MA. 3-5252
Питайте за Мирославом Вакулінським

ФАРМА НА ПРОДАЖ

за половину вартости, в стейті Мериленд. 48 акрім простору, 40 акрім до орання, 8 акрім ліса. Дім з 8 кімнат, в доброму стані; стодола, стайня як нові. Три курники, возівня і т. п. Продам за \$1,800 готівкою, також і на інших умовах. Пишіть на адресу:

N. D. Maliarchuk
238 E. 9th Street
New York, N. Y.

ПОЧУВАЄТЕСЬ ЗЛЕ — НЕ МАЄТЕ ЗАПАЛУ ДО ЖИТТЯ?

Болить вас голова? — маєте газ!

● Скільки разів маєте запис кишок і терпите біль через газ, злий відки, нудоту від нестерпності, вижйте FEEN-A-MINT. Це розвиваюча жвачка, котра має добрий смак, порадить вам на замір легко, а певно. Заживайте перед сном — а рано почувайте полеху й ви знову будете почуватись добре. Мільйони людей — молодих і старих, покладається на цей недорогий FEEN-A-MINT. Він допоможе й вашій родині. Купіть FEEN-A-MINT нині!

МУСКУЛЯРНІ БОЛІ УСУВАЄТЬСЯ СКОРО

Не терпіть мускулярних болів без потреби. Тисячі людей вдоволялися чудовим звільненням від ревматичних болів, від болів у мускулах безпід, від звичень і болів м'язів, тільки через натирання Пейн-Експеллером. Цей сензаційний лік приносить славетну полеху скоро. Понад 17 мільйонів пляшок вже продано. Отже, не чекайте. Купуйте Пейн-Експеллер з якорем на опакуванні.

THIS DELICIOUS CHEESE FOOD — digestible as milk itself